

A TENGERPART

NAPILAP.

IV. évfolyam.

FIUME, szombat, 1907. szeptember 7.

201. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

RIVA SZAPARY, ADRIA-PALOTA.

TELEFON 224. SZÁM.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.

Félévre . . . 12 kor. Egy hóra . . . 2 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

hivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

FIUME—TRIESZT.

A japáni hadihajók világköri utazása mindenütt nagyon jól megérdemelt érdeklődést keltett. A győzelmes hajóraj lobogója büszkén hirdeti egy nemzet hatalmát és kulturális haladását, valamint egy óriási ország világra szóló vereségét. Hirtelenében pedig nehéz eldönteni nekünk, számító, civilizált, de kegyetlen európaiaknak, hogy a világtörténelemre nézve melyik esemény a hasznosabb: a japáni sárga faj felemelése, vagy a sötét szellemű orosz birodalom gyalázatos kudarca? A világtörténelemre hivatkozva, meg kell jegyezni, hogy azt mindenkor, mint minden egyebet a világon, megint európai szemüvegen át nézzük, amelyben feljajdulunk a fehér-faj hátraszorításakor és megdöbbenünk a más emberfajta haladásán. Az idegen fajok kiirtása a civilizált nemzetek tizparancsolatának kezdő fejezete. A rézbőrűek, a feketék és a sárgák elhullott, elvérzett és tönkretett milliárdjai tartják a mi civilizációnk diadalutját. S e mellett el nem mulasztották soha a humanitás hazug jelszavát harsogni, ami, éppen úgy, mint a világtörténet, nem egyes fajok, hanem az általános emberiség tulajdona, mensvára kell, hogy legyen.

Mi azonban a világtörténet ragyogó lapjait úgy, mint az emberszeretet törvényeit szépecskén kjsajátítottuk jómagunknak. De még a tulvilági üdvösséget is régen magunkévá tettük, a paradicsomot európai angyalokkal népesítettük be, legfőleg a pokolnak adományoztunk néhány tüzvörös, halálsárga vagy fekete ördögöt. Fehér ördögökről a világért se akarunk tudni, valamiképpen feketebőrű angyalokat se láttam lepingálva. Kissé groteszk is lenne ez egy vászonon s elkacznánk magunkat szemléletükre; de a valóságot nézve, legalább is annyi fehér ördög van a föld hátán, nem is kell a pokolban keresni őket, mint ahány fekete elkárhozott alakot tár elénk a gyermekmese, meg a nagy emberek meséje, a szent biblia.

A japán faj pedig végre rápiritott Európára eredendő, vagy pedig mérsékelt elfogultságáért. Vannak hát nem fehér hősök és nem fehér civilizált emberek is. Ennek a civilizációnak pedig a sárga emberbőr, meg a ferde szem a jelvénye, ami fölötté kinezza a mi felkiismeretünket, eszünkbe jutván a fajok harca, amit mi vittünk be a történelembe. Ha a fogat fogért jelszó vezérelné Ázsiát is, úgy nem sok idő tellenék már be s élet-halál harcot vína egymás ellen a kaukázusi és mongol faj.

Ez talán elmarad, ha a műveltség jegyében megfogjuk lelmi a lelki rokonságot. Ez tapasztalható már is a japániak európai látogatásakor, amikor várva-vártuk Fiumében is és érdeklődéssei várnak reájuk az egész Európában.

Ami pedig bennünket leginkább érdekel és bánt, az, hogy ez a hajóraj nem láthatja meg a magyar kikötőt, Fiumét. E helyett Triesztben vet horgonyt, amivel ki lehet elégitve a hivatalos Ausztria-Magyarország talán, de Magyarország nem.

Fiume vetélytársa ebben is győzelmeskedett; a hadügyi kormány kegyes buzgalmára Fiume le van szorítva megint a világ figyelmébe, mert a japáni hajóraj nálunk való vendégeskedését világszerte emlegették volna. A mi kikötőnkben évek óta egyebet se tesz a belső diplomáciánk, mi alatt tessék akár a fiumei magyar királyi kormányzóságot érteni, mint hajórajt fogad keleti fényüzéssel és cifra magyar vendéglátással. Ez nagyon szép és dicséretes dolog, semmi megróni való rajta nincsen, csak hogy ha már ebbe szokott beleveszni ami összes fiumei „külpolitikánk“, akkor az mért nem ragad meg egy olyan szenzációs és igazán fontos mozzanatot, mint amilyen a japáni hajóraj idejötté lett volna.

Nákó Sándor gróf kormányzó, aki fejedelmi barátokkal dicsekedhet, rendelkezik talán annyi befolyással, hogy a kedvére, ha már nem Fiume és az ország érdekében, a hadügyi kormány nem zökentette volna ki a hajórajt a megszokott utirányból. A kormányzó, hogy belesömörödött a hajórajok fogadásába, azt hiszszük, de ez az egy eset koronája lett volna az ő hajóraj-fogadtatása szines sorozatának, ami most főképpen két szempontból lett volna hasznos: Európa figyelmének idefordításaért, meg Trieszttel való versenyzésünk miatt. A monarchiának két kikötője van, az irredenta Trieszt és a magyar Fiume. Persze, az előbbi győzött megint és Fiume elsikkasztott a mi közös hadügyi kormányunk jóvoltából.

A sajtó és a rendőrség.

Mit szól a podeszta? — Nem ő küldte a sürgönyt! — A városi tanács felelős. — A rendőrök fizetése és fizetés-rendezése.

Megemlékeztünk már arról, hogy a városi delegációnak az újságírók ellen irányult támadása miképpen jutott a Magyar Távirati Iroda révén a fővárosi lapokba. Az első sürgönyt tudvalevőleg nem publikálták, mire egy

ismeretlen Valaki azt a vakmerő dolgot követte el, hogy a közzé nem tett táviratot „A polgármester“ aláírással újra beküldte. Hogy az újságírók milyen módon torolták meg ezt az eljárást, tudvalevő dolog. Hangoztatták nyilatkozatukban, hogy ha a polgármestertől ered a távirat, úgy tudatosan hazudik.

A polgármester nem volt Fiumében, így tehát helyes volt a fiumei magyar újságírók ama föltevése, hogy a távirat apokrif lehetett. Erről tesz tanuságot Vio Ferenc dr. polgármesternek munkatársunk előtt tett mai nyilatkozata, melyet itt adunk közre:

— A városi delegáció állásfoglalásáról s a táviratról nem lehetett tudomásom, miután akkor szabaoságon voltam, távol Fiumétől. A táviratot tehát én nem küldöttem, de nem is küldhettem. Valószínűnek tartom, hogy itt tévedés történt. Annyi bizonyos, hogy hivatalosan csak egy távirat ment a Távirati Irodának és pedig Magistrato Civico, azaz városi tanács aláírással.

A polgármester e nyilatkozata után kétségtelen, hogy egy ismeretlen valaki küldötte másodszer a táviratot Budapestre. Bebizonyított dolog, hogy az elsőt, amely a városi tanács aláírását viselte, a távirati iroda nem adta közre, hanem tudósítójának fölvilágosító táviratát közölte.

Most már csak az a kérdés, hogy ki követte el a második visszaélést.

Munkatársunknak sikerült megszervezni a rendőrség fizetési lajstromát, amelyből megtudjuk, hogy a rendőrség alkalmazottai milyen dotációban részesülnek. Ime a kimutatás:

Főkapitány	2900
Helyetteskapitány	2600
Két felügyelő	1910
Hat alfelügyelő	1430
38 rendőr I. rangban	1250
38 rendőr II. rangban	1150
38 rendőr III. rangban	1050

A közrendőr, aki nehéz munkát végez, eddig 1050 korona dotációban részesült évenként. Ebből 87 korona 50 fillér jut egy hónapra, ami ugyancsak kevés a legdrágább városok egyikében, Fiumében.

A Tengerpart munkatársa kérdést intézett a polgármesterhez, hogy csakugyan szó van-e a rendőrök fizetésének javításáról.

— A tervezet készül, s ha azt a representanza elfogadja, a jövő évi költségvetésben már benne foglaltatik a fizetés emelés — felelte a polgármester.

A fizetés rendezés ráfér a szegény rendőrségre. Mert ha meg lesz a fizetés rendezés, akad jó rendőr is s az autonómrendőrségnek nem kell szégyenkeznie többé a tehetetlensége miatt.

A rendőrségi kérdésnek azonban sokkal egyszerűbb megoldása az volna, ha a város beadványt intézne a belügyminiszteriumhoz, kérve az államrendőrség életbeléptetését. Így a pénz is megmaradna s megoldást nyerne a sokat bolygatott rendőrség kérdése.

Miért nem ül össze a rappresentanza?

A király a podeszta kinevezését nem szentesítette.

A podeszta terveit. — Dolgozni akar, nem pedig politizálni. — Mit hoz a jövő.

Ilyenkor nyárutólján rendszeren fölélnkül a városi politikai élet. Az idén azonban az élénkségnek se híre se nyoma. A város ügyeit intéző urak visszatértek ugyan nyaralásukról, de úgy látszik egy csepp kedvet sem éreznek máris, beleütni magukat a politika forogtagába.

Még a rappresentanza sem kezdte meg ülését. Pedig ilyenkor már javában szokott működni és játszsa a parlamentásdit.

Munkatársunk felkereste Vio Ferenc dr. polgármestert, hogy a nyári szünet meghosszabbításának az okát megtudakolja. A podeszta csak a minap tért vissza nyári szabadságáról s aktáiba merülve dolgozott, mikor munkatársunk belépett szobájába.

Mindjárt rá is tért a tárgyra.

— Mért nem ül össze a rappresentanza? — volt munkatársunk első kérdése.

— Egyrészt azért, mert kinevezésemet még nem szentesítette a király, másrészt pedig azért, mert még kell várunk, míg a kormányzó, vagy a helyettese visszatér Fiuméba.

— A szentesítés miért nem történt még meg? — kérdezte munkatársunk.

— Mert nyáron szünetel minden munka. Azt hiszem, már nem késhetik soká. És ha mégis késni találna, akkor is ülésezhetik a rappresentanza, s ez esetben a polgármester elnököl.

— Mikor lesz az első ülés?

— Remélem, szeptember 20-án felelte a podeszta.

Azután így folytatta:

— Sok munka vár elintézésre. Rengeteg a függő ügy és a javaslat. Ezeket mind az idén kell megoldani. Dolgozni akarok, mert munkáni bőségesen akad. Nem óhajtok politikával foglalkozni. A politikát száműzni kell innen, mert megakasztja a munkát. A belső harcok fölemésztek erőnket s azután nem tudunk alkotni semmit. Ez pedig baj volna. Az utolsó hat év alatt sok olyat valósítottunk meg, ami a város polgárságának a javát kell, hogy szolgálja. A jövő terveit azonban szintén éltékesek és nagy horderejűek. Hogy csak egynéhányat említsék: A kórház kérdése. Az új kórház terve már el is készült. Egy és fél millió koronába fog kerülni, amelyet külön kölcsönrel kell majd fedezni. De legfőbb ideje, hogy Fiumében modern kórház létesüljön. A mostani szűk és kényelmetlen. Mindennek, csak kórháznak nem való. Azután a halkezeskedelmet is rendezni kell, mert a mai viszonyok mellett rémségesen drágul a hal. A vízvezeték központi művének megnagyobbítása szintén fontos szükséglet.

Ez azonban már az idén elkészül. Új utcák nyitásával is nyerni fog sokat Fiume, mert ezek adják meg a módját a város további fejlődésének. A városi fürdő kérdését is az idén kell megoldani. Azután szó van — mint bizonyosan tudja — a Villa Giuseppe telkének a megvásárlásáról. A dolog azonban még nem fait accompli, mint egyes lapok közölték. A pénzügyi bizottság foglalkozott a telek megvásárlásának kérdésével és javaslatot is tett. Most már csak az a kérdés, hogy a főherceg elfogadja-e a feltételeket.

— Mik azok? — kérdezte munkatársunk.

— 1.200.000 korona, amelyet husz éven át 60.000 koronás annuitásokkal törlesztünk.

— Milyen célra használják fel a főhercegi telket?

— Házak építésére, amelyeket a polgárok bérelhetnének. Esetleg egy szálloda is épülhet odafönt. Föltétlenül prosperálna. A park egy része megmaradna mostani formájában. A

felső részen villákat lehetne építeni. Ezt persze csak akkor tehetjük meg, ha meg van az anyagi garancia arra nézve, hogy az évi annuitásokat fizetni tudjuk. Aztán még van rengeteg kisebb terv, ami szintén megoldásra vár. A rappresentanzának tehát lesz dolga. Bizonyára nem fog ráérni arra, hogy politizáljon.

A polgármester azután még a rendőrség fizetésrendezésének kérdéséről tett említést s ezzel az érdekes interviút véget ért.

UJDONSÁGOK.

— A kormányzó Fiumében. Még ma sem tudjuk bizonyosan, hogy Nákó Sándor gróf kormányzója mikor érkezik hivatali helyére Fiuméba. Annyit végre sikerült megállapítani, hogy foglalkozik Fiume kormányzósági dolgaival legalább is úgy, mint egy szorgalmas újságolvasó honfi. Később azt is hallottuk róla, hogy üdülése után vissza is tér a magyar kikötővárosba, ahol szokása szerint folytatni fogja a megszokott üdülését. Ezt azonban nem irigyeljük tőle; sőt örömtől elélt szívvel hangoztatjuk. Most azonban mégis arra szeretnők rábeszélni a kormányzó urat, hogy lépjen meg bennünkét valamire való ajándékkal, hozzon nekünk valami dicséretre-méltó reformot, akár a határendőrségi ügyekben, akár intézkedést a városi rendőrség kérdésében, vagy a kivándorlási viszonyokon változtasson valamit, hiszen ennek érdekében egy hosszú hajóutazást is tett, amit érdemes volna szépen megírni akár politikai tanulmányotnak, akár pedig egy regényes novellának. Mind a kettőre szolgálhat hű anyagot az a tengeri út. Félünk azonban, hogy az ischli levegő megártott a „kurucz szellemnek“ s nem várhatunk tőle olyan üdvös munkálkodást, ami Fiume érdekeit Trieszt rovására is emelné.

— Az Elevátort újra fölépítik. Most már befejezett tény, hogy a tűz következtében elpusztult Elevátort újra fölépítik. A kereskedelemügyi minisztérium véglegesen döntött az építés dolgában s a külföldi hasonló építmények tanulmányozására bizottságot küld ki. A bizottságban képviselve lesznek a következők: a kereskedelmi minisztérium, az államvasutak igazgatósága egy-egy kiküldöttel, a fiumei osztálymérnökség képviselőjével Szántó főmérnök, a tengerészeti hatóság részéről Lorberer Jenő, továbbra több szakértő, köztük Leitner Károly, a fiumei raktárállalat igazgatója. A bizottság e hó közepe táján indul el Budapestre. A bizottság a következő városokban fogja tanulmányait végezni: Bécs, Berlin, Freising, Köln, Ludwigshaven, Hamburg, Amsterdam, Rotterdam, Genua, Venecia és Trieszt. A tanulmányut befejezésével a bizottság jelentést tesz a kereskedelemügyi miniszternek az eredményről. Hogy az Elevátort, mikor kezdik építeni, azt még nem tudni. Három éven belül azonban semmiesetre sem fog elkészülni. Az új Elevátor nem lesz faalkotmány, hanem alkalmasint vasbetonból fog épülni.

— A „Dalmat“ hadiyacht Fiumében. A „Dalmat“ hadiyacht tegnap délután kikötőnkbe érkezett. Itt megvárja Nardelli Miklós dalmát helytartót, aki ez idő szerint Bécsben időzik.

— A Novi List és a horvát általános választói jog. A „Novi List“ egy cikkében bejelenti, hogy a horvát képviselők a magyar országgyűlésben akciót indítanak a horvátországi általános választójogért. Érdekes ennek a bejelentésnek a megokolása. A horvát országgyűléshez intézett királyi leirat — mondja Supilo — junktumot állapított meg a magyarországi és horvátországi általános választójog között. A magyar pártok nagy többsége azonban — ugymond — ellene van az általános választójognak és előbb alkotmánybiztosítókat kíván. Az uralkodó véleménye szerint vi-

szont, mint ismeretes, előbb az általános választójogot kell megteremteni. A horvát képviselők akciója a magyar képviselőházban tehát arra fog irányulni, hogy a két törvényjavaslat közötti junktumot megsemmisítse és kivívja az általános választójogot Horvátország számára — Magyarországra való tekintet nélkül.

— Néhány szó a rendőrségi dolgokról. A mai napon a következő levelet kaptuk Horváth Ede urtól, akinek a nevét „A Tengerpart“-ban a rendőrségi közlemények sorában felemlítettük:

Tekintetes Szerkesztőség!

Becsés lapjuk szeptember 5-iki számában megjelent, s velem foglalkozó közleményre vonatkozólag tisztelettel kérem Önöket, hogy a következő helyreigazításnak helyet adni szíveskedjenek:

Steindl Ottó ur a mai fiumei olasz lapokban nyilatkozatot tett közzé, melyben kijelenti, hogy rólam, sértő nyilatkozatot senki előtt nem tett. Ugyanezt ma reggel Dolzani ur rendőri előadó előtt szóval is megerősítette.

A rektifikáció közzétételét kérve, maradtam teljes tisztelettel. Fiume, 1907. szeptember 7-én Horváth Ede.

A levélhez és magához az ügyhöz nekünk van megjegyzésünk. Horváth Ede urtól személyesen is meggyőződünk arról, hogy a városi rendőrségnél ur foglalkozása van, amit mi kétségbe sem vontunk, csupán egy rendőrtisztviselő elhamarkodott nyilatkozatáról tettünk említést, amiért Horváth Ede ur megkapta az elégtételt, amennyiben ez a rendőrtisztviselő nyilatkozatban letagadta a mondottakat. Ennek mi is örvendünk. De ha föntartotta volna is, azt a nyilatkozatot, megnyugtattuk Horváth Ede urat, aki képzett és intelligens ember, semmiképpen se csorbította volna előttünk és azt hisszük, más előtt sem az ő tisztességét.

— A városi zenekar igazgatósága. A városi zenekar igazgatósága tegnap tartotta alakuló ülését. Előnké Lenaz Lionello dr. titkárra Antoni Gino dr. városi fogalmazót választották.

— Jönnek a szemet hozó hajók. Az angol szénbehozatal már megindult. Tegnap és ma több szállítmányt hoztak az angol és magyar gőzösök. Szénrakományal ideérkezett a „Langham“, „Buda“, „Java“, „Kostrena“ s a napokban ismét több hajó hoz szemet, részben az államvasutak, részben pedig a főváros számára.

— Kevés az utcajelző tábla. Fiumében, ahol az idegenforgalom megkérdőjelesen nagy, fontos kérdés az is, hogy az utcák nevei feltűnő táblákon legyenek legalább is minden utcasarokra feltéve. Az idegenek alig tudnak eligazodni, s a járókelők mindegyikétől se igen tudnak utbaigazítást nyerni, mert ritkán akad az idegen itt olyanra, aki megértene a nyelét. A Riva Szápáryn például, ahol ugyszólván az idegenforgalom lebonyolódik, alig talál az ember utca-jelző táblát. Most kaptunk egy felszólalást e miatt, s e helyen emlékezünk meg róla. Ezen a bajon pedig nagyon könnyű volna a városnak segíteni.

— A japán hadihajók Triesztben. A Csukuba és Csitoze japáni hadihajók, mint jelentették, tegnap Triesztbe érkeztek. Udvölvöseiket a világitótorony közelében álló ágyúkkal viszonzották. Ezután a Lacroma yacht, amelyen Montecuccoli gróf tengernagy tartózkodik, szintén üdvözölte a japán hajókat. Juin japán tengernagy ezután vezérkarával meglátogatta Montecuccoli grófot, aki a látogatást nemsokára viszonzta. Tíz órakor a japán tengernagy a partra hajózott, ahol a japán konzul üdvözölte, innen a helytartósági épületben Schafgotsche gróf helytartósági alelnöknel tisztelgett, majd a tanácsházba ment, ahol a podeszta üdvözölte. A vendégek azután a Lecker-villába mentek, a tengerészeti parancsnokság üdvözlésére. A japán hajók tisztjei és legénysége iránt a városban nagy szimpátia mutatkozik. Midőn Juin altengernagy délelőtt látogatást tett, az utcán mindenütt zajos banzaj kiáltással üdvözölték. Juin altengernagy és kísérei a tengerészeti hatóságnál tett látogatásuk után visszatértek a Csukubára. Félegy órakor Schafgotsche gróf helytartósági alelnök, Sandrinelli

podeszta és Lanius gróf sorhajókapitány a Czukubán visszaadták a látogatásokat. Este hét órakor Montecuccoli gróf tengerészeti parancsnok a "Lakromá"-n a japán vendégek tisztelőre ebédet adott. A japán legénység csak holnap délután egy és öt óra közt száll partra.

Gyilkosság. A cantridai fürdő egy kabinjában ma délelőtt gyilkosság történt. Csima Sándor tyukszemvágó és masszeur, ki feleségét, mivel ismételt követelésére nem akart neki pénzt adni, törrel szíven szurta. Az asszony még néhány lépést tett, azután belső elvérzés folytán holtan rogyott össze. A bestiális férjet beszállították a voloscai csendőrpárancsnoksághoz.

Tengertuli személyforgalom. Londonból jelentik, hogy május, június és júliusban 100.000 amerikai érkezett oda. És ezek egy hónap vagy hat hét lefolyása alatt visszatérnek Amerikába. A hajóügynökségeket valószínűleg megszállják az utasok, akik mostanában mennek vissza Amerikába, s akik hajóhelyet akarnak maguknak biztosítani. Szeptember végéig minden elsőosztályú kabin ki van adva s előreláthatólag novemberig Európából Amerikába nagy lesz a személyforgalom. Ebben az esztendőben 365.000 amerikai utast szállítottak a hajók Európába. 63.802-vel többet, mint múlt évben s a többit a III-ad osztályú utasokból került ki. Európából Amerikába pedig összesen 1.050.684 embert szállítottak a hajók, s a harmadosztályú utasok száma 118.439-el volt több, mint az elmúlt esztendőben, hónaponta 128.000-et, úgy, hogy az egész esztendőnek forgalmát bátran 1.500.000 emberre becsülhetjük.

A városi zenekar a népkertben. A városi zenekar holnap délután 5 órakor a népkertben hangversenyt tart.

Házasság. Holnap esküszik örök hűséget. Mateljan Angyalka kisasszony, Mateljan Miklós helybeli ismert kereskedőnek bájos leánya, Lukács Jerkó utral.

Egy ember csontváz. A Salita utcában a Pillepich-féle ház lebontásánál a ház alapzata mellett a kőművesek egy ember csontvázára akadtak. A csontváz teljesen ép volt. Az esetről nyomban értesítették a hatóságot, ahonnan Jellouschegg rendőrorvost és egy egészségügyi biztost küldtek ki a helyszínre. A rendőrorvos megállapította, hogy a csontváz 68-70 éve lehet a földben. Azután intézkedtek, hogy a csontvázat a temetőbe szállítsák és elföldeljék.

TÁVIRAT. TELEFON.

Kossuth Ferencz hazautazik.

Karlsbad, szept. 7. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter ma utazott el Karlsbadból. Az állomáson a magyar kolónia majdnem teljes számban megjelent. A miniszter holnap érkezik Budapestre és még aznap átveszi tárczája vezetését.

Ludvig Gyula nem távozik.

Budapest, szept. 7. Ludvig Gyula államvasuti igazgató visszatérve szabadságáról ma átvette hivatala vezetését. Ezzel eloszlatta azokat a kombinációkat, amely lemondásának hírével kapcsolatban szárnyra keltek. Ezzel kapcsolatban jelentik, hogy Tolnay Lajos budapesti balparti üzletvezetőt a közeli vöben miniszteri tanácsosi címmel beosztják a kereskedelemügyi miniszteriumba.

Az esküdtek megsértése fegyelmi vétség

Budapest, szept. 7. A Kuria kimondotta, hogy az esküdtek megsértése fegyelmi vétséget képez.

Magyar tiszt a szerb hadseregben.

Belgrád, szept. 7. Lasarovic Simon főhadnagy, aki adósságai miatt ki akart szökni Amerikába, belépett a szerb hadsereg kötelékébe. A főhadnagy adósságait kifizették. Állítólag rokonságban van a szerb királyi családdal.

Halálos lövés a gyakorlaton.

Klagenfurt, szept. 7. Az itteni hadgyakorlaton Rosenfeld Ferenc tartalékos hadnagyot lövés gyakorlat közben lelőtték. A tartalékost halálos sebével a kórházba szállították. A vizsgálat folyik.

Öngyilkos gazda.

Budapest, szept. 7. Szobodka Henrik hatvani gazda tegnap rokonai látogatására Budapestre jött, s ma halántékon lőtte magát. Tetének oka ismeretlen.

Vasuti szerencsétlenség.

Csikágó, szept. 7. A közelben egy gyorsvonat kisiklott. Tizenöt utas meghalt, kilenc pedig halálosan megsebesült.

Felelős szerkesztő: Murai Jenő.

Szerkesztő: Korcsmáros Nándor.

Kiadótulajdonos:

"A TENGERPART" lapkiadó vállalat.

CIGALE tengeri fürdő
LUSSINPICCOLO mellett.

PROSPEKTUS KIVÁNTATRA.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA
betétkönyvek és folyószámlák után

4 1/2% netto kamatot

terít meg feleinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

Egyedüli magyar konyha Fiumében.

MAGYAR VENDÉGLŐ

Szápáry rakpart
az Adria-palota mellett.

• VENDÉGSZOBÁK OLCSÓ ÁRBAN. •

Dr. PACHANY A.

FOGORVOS FIUMÉBAN

működik minden hétfőn, szerdán és esütőtökön d. u. 3—6

„VILLA FELICE” ABBAZIÁBAN.

KALOGÉN

BRÁZAY SÖSBORSZESZ
FOGKRÉMA LEGJOBB★

Uj és használt

iskolakönyvek

kaphatók

ZANUTEL A. és TÁRSA

könyvkereskedésében

Adamich-utca, a Lloyd-szálló mellett.

Használt könyvek igen jutányos árban.

Jótállunk a kiadások előírás szerinti voltaért.

Könyvjegyzékek ingyen.

A vegyészlet legújabb szenzációja!

Vállalatoknak, szállodáknak és háztartásoknak a minden eddigi szert felülmúló, leghatásosabb fertőtlenítő szer a Dr. Wittin-féle)

„ZETA” DESODEROL

Egyetlen kísérlet teljesen meggyőz mindenkit!

A fertőtlenítő DESODEROL a legkiválóbb óvszer fertőtlenítő betegségek ellen. megöl minden fertőző bacillust. megtisztítja a levegőt gyógyházakban és gyermekszobákban. teljesen elpusztít minden férget, mint svabot, poloskát, legyet, hangyát stb.

A fertőtlenítő DESODEROL az árnyékszék és miázmikus folyások rossz szagát eltünteti. az egyetlen óvszer lábizzadás ellen, anélkül hogy a bőrt bármiképp megtámadná.

A fertőtlenítő DESODEROL mindenütt a legnagyobb szenzációt kelti s legutóbb a Navigazione Italiana összes hajókabinjaiban talált alkalmazást. minden kórház, kaszárnya, vesztegintézet, kávéház, iskola és magánháznak a leghatásosabb óvszer.

A fertőtlenítő DESODEROL főlöslegessé teszi a Carbol, Fenol, szublimát és rovarporok használatát.

A Dr. Wittin-féle DESODEROL egyetlen jobb családnál sem hiányozhat.

Ár: fél liter 1.— korona, egy liter 1.50 korona.

Nagy intézeteknek hordókban is árusítjuk legjutányosabb áron.

„Desoderol” fertőtlenítő szappan

orvosoknak, sebészeknek, mentőknek stb.

A Bécsi Vegyi Termékek gyárának főraktára

TELEFON 180.

VIA CIOTTA 1. SZ.

TELEFON 180.

N. B. Tiszelt vevőinknek rendelkezésre bocsáthatunk elismerő bizonyítványokat elsőrendű chemiaibakteriológiai és gyógyintézetektől, továbbá kórházak, laktanyák, vesztegárak stb. stb. vezetőiségétől.

A magyarok legkedveltebb pensiója
és étterme a

SLATINA

étterem és pensio
ABBAZIABAN
szemben a Slatina fürdővel.

Gyönyörű árnyas kert. — Kitűnő konyha. —
Tiszta italok. — Mérsékelt árak.

Magyarok itt találkozunk!

Kovács I. magyar vendéglője
ABBAZIA

a Bellevue és Auge Gottes között.

Hideg és meleg étkek.

FRISSEN CSAPOLT SÖR. —
MÉRSÉKELT ÁRAK!

Villa Dražica

Abbazia.

Szép fekvés, kilátással a tengerre.

Rényelmesen berendezett szobák

= MÉRSÉKELT ÁRAKON. =

„Antoniushof“

ABBAZIA, Reichsstrasse.

(KÖZVETLEN A KURPARK MELLETT.)

Kellemes otthon családok és magánosok részére.

Modern butorzatu, szép barátságos szobák.

Villanyvilágítás. — Mérsékelt árak.

Lokey kávéház

ABBAZIA.

Reichsstrasse, a kurpark átellenében.

Magyarok kedvenc találkozó helye.

Figyelmes kiszolgálás.

Szálloda és pensio Ertl

ABBAZIA.

Reichsstrasse. A kurpark mellett.

Tulajdonos: Trotter Viktor.

A magyarok legkedvenczebb lakhelye.

Kitűnő és elismert konyha.

Előzékeny kiszolgálás. Mérsékelt árak

Pensio Vier Jahreszeiten

ABBAZIA.

Előkelő és kellemes otthon, pazar
kényelemmel berendezve, nagy árnyas
kerttel. Fürdők a házban.

Kitűnő konyha.

Mérsékelt árak.

☎ Telefon. ☎

PENSIO STEINACKER

ABBAZIA

A WANDBAHN KÖZELÉBEN.

Kitűnő KOSER konyha.

Elegáns balkonos szobák gyönyörű ten-
geri kilátással.

Családok részére nagy kedvezmény

Mérsékelt árak. Figyelmes kiszolgálás.

Szálloda és Pensio

LACKNER

ABBAZIA, Reichsstrasse.

Gyönyörű tengeri kilátás majd-
nem minden szobából.

Magyarok kedvenc lakhelye.

OLCSÓ ÁRAK.

Előzékeny és pontos kiszolgálás.

Fürdő a házban.

Villanyvilágítás.

ELSŐRANGU

fényképészeti műterem

JELLUSICH

FIUME — ABBAZIA

(Corso) (Angiolina fürdő)

Felvételek egész napon át művészes
kivitelben készülnek.

„PORKERT“

fényképészeti műterem

ABBAZIÁBAN, a Slatina fürdő mellett.

Kitűnő felvételek
a nap bármely szakában.

VELENCE HOTEL MODERNE MANIN

TULAJDONOS ZACCHEO A. és TÁRSA.

A Márkustér közvetlen közelében minden kénye-
lemmel berendezett szobákkal, lifttel, fürdővel és remek
étteremmel.

A Kőbányai Polgári Serfözde kiváló minőségű
söreinek kimérése.

A Velenczét látogató magyar közönség kedvenc
találkozó helye.

Déli és esti hangversenyek.

LIDO-VELENCE

Elsőrendű tengeri fürdő és klimatikus gyógyhely

HUNGARIA-PALACE szálló

120 szobával és remek szalonokkal.

Külön e célra a higiénia legújabb követelményei szerint
épített szálló minden modern kényelemmel.

A szálló nem tartozik semmiféle társasághoz s így módjában
van mérsékelt árakat szabni.

Nagy kert és terras, kilátással a főutra.

Tulajdonos: FABRIZIO L.

Az egész személyzet magyarul beszél. Magyar konyhafőnök.

KÖBÁNYAI POLGARI SÖR.

VELENCE CAVALLETTO

SZÁLLODA és ÉTTERMEK

a Márkustér közvetlen közelében

teljesen újjáalakítva.

Szobák 2 $\frac{1}{2}$ lirától, teljes
penzió 9 lirától feljebb.

Kitűnő konyha, tiszta italok.

Társaskocsi és megbízott az állomásnál.

VILLANYVILÁGÍTÁS!

GŐZFÜTÉS! — FÜRDŐK!

Tulajdonosok:

Serantoni és Fratelli Scattola.

Hotel Pension Herkules

ABBAZIA.

Modern kényelemmel berendezett ház
a molóval szemben. — Hires konyha.
Családok részére mélyen leszállított
árak.

E lapra hivatkozók kedvezményben részesülnek.

Tulajdonos: Wilsch Albert!

Friedrichshof

Szálloda és Villa Villa Heim

ABBAZIA.

Gyönyörű árnyas kert és bekerített
saját tengeri fürdővel.

Modern berendezés. — Egész éven át nyitva.

Tulajdonos: HEIM F.,

a fiumei Deák szállónak 20 év óta tulajdonosa.

Klotild szálloda és pensio

SUSÁK, 5 percnyire Fiumétól,

Kitűnő teljes ellátás fürdővel, lakással napi 5 ko-
ronától feljebb.

Nyári tengeri fürdő. Külön meleg tengeri fürdő.

Óriási nagy terras a tengerre.

Remek étterem. — Kitűnő tiszta italok.

Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.

Fiuméből omnibuszszal 5, gyalog 10 perc séta.

KELLEMES KIRÁNDULÓ HELY.

Resch Ant. tulajdonos.

TELEFON 472.